

22. Proti razsodbi disciplinarnega senata ima obdolženec pravico vložiti ugovor tekom 14 dni od obvestitve na ministrstvo prosvete potom prosvetnega oddelka.

23. Proti razsodbi ministrstva ni ugovora. Ako se je pa kršil zakon, ima kaznjene pravice pritožiti v I. instanci na upravno sodišče, v II. instanci na državni svet.

24. V slučaju kazenske obsodbe, s katero izgubi učitelj voljno pravico v občinski zastop, odpusti prosvetni oddelek učitelja brez preiskave.

Ako je pa sodnja odredila sposobnost za nadaljnje poučevanje, lahko predlaga

Gibanje učiteljske omladine.

—uč 9. sestanek učiteljskega narajšaja v Mariboru se je vršil v soboto, dne 7. marca t. l. ob 1/26. uri zvečer. Tovarišica predsednica je po uvodnem pozdravu dala besedo predavatelju, ravnatelju meščanske šole g. D. Humeku. Gosp. ravnatelj je govoril o snovi: »Učiteljeva izobrazba je predpogoj za delo med narodom«. V lepo zasnovanem govoru se je predavatelj z njemu lastno preciznostjo dotaknil vseh vprašanj, ki se nam stavijo, ali si jih stavimo tovariši, ko stopamo med deco, med narod, da bi ga vzgojili, mu bili kažipot in ga vodili po širnem polju narodovega udejstvovanja. V šoli smo še, izobrazujemo se v prvi vrsti za delo v šoli, a tudi za delo med narodom. Toda šolska izobrazba še ni vse; začetek je, osnova, na kateri je treba graditi. Nadalje se mora izobrazevati vsak sam i za šolo i za delo med narodom. Da, i za delo med narodom, kajti učitelj, kjer ni, bi moral biti voditelj naroda, nadaljevati bi moral vzgojno in prosvetno pot z mladino tudi v pošolski dobi in v dobi udejstvovanja v javnem življenju teh, nekaj njegovih otrok. Učitelj ne bi smel dovoliti, da mu v pošolski dobi prevzamejo njegove otroke drugi voditelji. In prevzamejo mu jih ponajvečkrat v onih slučajih, ko učitelj nima dovolj izobrazbe, da bi jih sam vodil. Nato je g. predavatelj podrobno govoril o izobrazbi, ki jo primanjkuje učitelju-voditelju naroda ter navedel smernice, kako jo doseči. Poglobiti je treba v šoli pridobljeno jezikovno in domoznastveno izobrazbo; potreba in korist potovanj; da se vzbudi in utrdi narodna zavest. Seznaniti se s prirodopisno vedo v zvezi z narodnim gospodarstvom, fizika, kemija, kmetijstvo. Zanimati se za narodno zdravstvo, alkoholizem, tuberkuloza, nalezljive bolezni. Poznatí je treba zadrugištvo in denarne zavode, povdarjati njih pomen. Podpirati podjetnost v narodu; izkoriščanje naravnih sil in zakladov — tehnično znanje. Pomagati je narodu v občevaranju z oblastmi; poznanje uprave. Tudi za umetnost se je treba zanimati in vzbuditi zanimanje z zbiranjem narodnega blaga, pesmi. In organizator naj je učitelj; Pevska društva, čitalnice, sokolstvo. Pa še politik da je učitelj! Da, časi zahtevajo tudi političnega udejstvovanja. Učitelj bodi kot politik takten vedno in zlasti še v odnošajih s stanom, s katerim vzgojno deluješ v šoli.

In ob sklepu, ko je gospod predavatelj pokazal na vse težave, ki so združene z izobrazevanjem in delom, ko je znova povdarjal, da »življenje ni praznik«, ni pozabil omeniti tudi na uspehe, ki jih rodi delo, ki ga nismo začeli radi samohvale in sebičnih namenov, ampak smo ga začeli le radi uspehov, ki bi naj bili v korist našemu narodu. In vendar ima dobiček tudi vsakdo, ki dela, kajti delo krepi, uživanje ubija!

Tov. predsednica se je z lepimi besedami zahvalila g. predavatelju in naznanih, da bo prihodnji sestanek v soboto, dne 14. marca t. l. v I. a razredu deške meščanske šole v Krekovi ulici ob 1/26. uri zvečer. Ob sklepu je tovarišica predsednica ugotovila, da se sestankov tovarišice številneje udeležujejo kakor tovariši; ali naj bi bilo to znamenje tudi za poznejše delo med narodom? — Zapisnikarja.

Splošne vesti.

— Škandalozni pojavi. Ker smo žalobno prišli tako daleč, da se zaslišujejo učitelji uradno, če so oni dopisniki »Učiteljskega Tovariša« izjavljamo, da bomo odslej prinašali vse kritične članke nešifrirane in bo uredništvo prevzelo

v ozira vrednih slučajih prosvetni oddelek upokojenje.

Za časa take preiskave suspendira prosvetni oddelek učitelja. Istotako sledi aretaciji učitelja vedno suspenzija od službe. Med suspenzijo prejema učitelj svoje prejemke.

25. Vse disciplinarne zadeve je obravnavati nujno ter naj bo preiskava v 3 mesecih končana, kadar se ne čaka na izid razsodbe sodišča.

26. Disciplinarni predpisi se smiselno uporabljajo tudi za upokojenca.

27. Ako je potreba nadaljnjih določb, se porabljajo disciplinarni predpisi zakona o civilnih uradnikih, v kolikor ne nasprotujejo tem določbam.

odgovornost za vse dopise, ki pridejo v list. To smo primorani storiti, da zaščitimo svobodo kritike vseh javnih naprav, in da varujemo svobodo javnega mnenja, ker se hočemo z vsjo odločnostjo boriti za to, da si ohranimo v svobodni naši državi vsaj toliko pravic in svobode, kolikor smo jo imeli v najbolj absolutni klerikalni dobi v Avstriji, ko se ni nihče spozabil tako, da bi uradno zasliševal urednika »Učit. Tovariša« ali nepodpisane dopisnike zaradi dopisov v listu, da si bila kritika drugačna od današnje. Nismo se strašili povedati javno svojega mnenja v dobi dr. Koroščevega prosvetnega režima in imamo tem manj povoda, da bi si pustili kratiti svobodo kritike in izražanja javnega mnenja danes. Pričakujemo od našega članstva, da bo kot en mož znalo varovati svobodo javne kritike in svobodo javnega mnenja proti reakcionarnemu nazadnjaštvu.

— Gospodu K. iz »Narodnega Dnevnika« (5. marca 1925) naznanjam, da sem jaz podtaknil »Zvončku« klopotec »Kosov dvoboj« brez urednikove vednosti. Predno pa nadaljujem literarno in psihološko zanimiv komentar o »kulturni sramoti«, da je kdo kljub kulturnemu primatu etike nad estetiko lahko estetičen ženij, a istočasno moralna propalica (prim. Klerikalnoliška vohunstvo l. 1893./94. in separatistično vohunstvo l. 1920., opisano v Klopotcu »Panova osveta«, »Zvonček« 1921.), zahtevam, da mi javite najprej, čigav je tisti dolgi paranoični nos, ki v svoji megalomaniji vse obrača nase in je prvi zavohal moj zadnji klopotec?

Sava Radič-Mirt.

— Donesek k časnikarstvu »Narodnega Dnevnika«. Slavno uredništvo, ki so mu naši listi in naše ustanove tako zelo prirasle k srcu, naj blagovolj vzeti na nos očala in naj še enkrat prečita znano zaupno informacijo, predzadnji stavek, da se prepriča, kaj ni bilo za javnost. Potem naj se prime za dolgi nos, kadar bo še s takimi zadevami prihajalo na dan.

— Premestitev tov. Herbsta iz Ljubljane v Mokronog. Kakor doznajemo je tov. Herbst, ki je član UJU, premeščen iz meščanske šole v Ljubljani v Mokronog. Ker moramo smatrati premestitev tov. Herbsta za politično, najodločneje protestiramo proti tej premestitvi in tovrstnim postopanjem z našim članstvom; posebno, ker je tovariš Herbst žrtev zapeljivcev, ki so lepo na varnem ali se vsaj čutijo na varnem in zapeljujejo naše mlade ljudi v svoje politične pustolovščine. Resno pa svarimo pred nadaljnjimi atakami na naše članstvo, ker jih bomo dosledno pobijali.

— Šolski zakon. Ker predloga o osnovno-šolskem zakonu iz tehniških vzrokov ne moremo objaviti, so se člani poslušajo ankete izjavili, da po potrebi referirajo o svojem delovanju na društvenih zborovanjih. Tozadevno se je obrniti na strokovno tajništvo UJU, ali pa direktno na tovariše: R. Mencin Prevalje), L. Potočnik (Štore pri Celju), Jos. Lapajne (Cerklje pri Kranju).

— Izpremenjeno zaračunavanje v plačilnih listih. Glavna kontrola je odredila, da se bodo od 1. aprila t. l. nadalje zaračunavale draginjske doklade za otroke in za ženo v plačilnih listih v rubriki pri draginjskih dokladah in ne več kot je bilo doslej, da se je zaračunal en del draginjskih doklad v zmislu pragmatike pri plači. Od 1. aprila nadalje bo torej razvidna v plačilnih listih plača zase in draginjske doklade zopet ločeno zase.

— Izročitev častne diplome oblastnemu inspektorju H. Schellu in okrajnemu šolskemu nadzorniku v pok. R. Jurku od Učit. društva za konjiški okraj. Na zborovanju okrajnega učiteljskega društva se je vršilo slavnostno imenovanje obeh članov za častna člana društva. Pred-

sednik tov. J. Kržič je naglašal njune zasluge za splošni napredek in za šolstvo v konjiškem srezu, želeč prvemu, da deluje še dolgo let zdrav in srečen v prid šolstvu in učitelstvu, drugemu pa dolgo uživanje zaslužnega pokoja. V znak priznanja njunega delovanja jima je društvo hvaležno poklonilo (po tovarišici Pleškovi) diplom o častnem članstvu. Vidno ginjena sta se slavljence pristrčno zahvalila za iskrene častitke, veseleč se poklonjenih, krasno izdelanih diplom (dela Učiteljske tiskarne). Tov. nadzornik za srez Konjice dotaknil načel, ki so potrebna v dosego vzgoje in pouka. Naglašal je, da naj vlada na vseh šolah enotnost, učitelj sam bodi otrokom vzor posnemanja ter naj stremi za čim idealnejšo narodno in državno vzgojo poverjene mu mladine brez ozira na levo in desno. V dvomljivih stvareh pušča učitelstvu prostost, le da smo si jasni glede ciljev. Metoda sama bodi prirodna in psihološki utemeljena. Le učitelj, ki vodi otroke tako, da se čutijo pri pouku vedno le kot aktivni, sodelujoči člani, je prodril v globino pedagoško-didaktičnega delovanja. Samodelavnost učencev, vzgojo njih volje je pospeševati, gojiti je takozvani priložnostni pouk in pouk na prostem, ročno delo in samovlado učencev. Ves pouk na ogrevaj učiteljeva ljubezen do vsega s pomočjo najčistejšega idealizma. Medsebojnega razmerja med učitelstvom naj ne kali niti najmanjša senca, niti najmanjša pega ter se držimo gesla »Dolžnost nad vse!«. Oficialnemu slavju na zborovanju je sledilo neoficialno v »Narodnem domu«, kjer sta počastila s svojim posetom društvu in slavljence prijatelja šolstva in učitelstva gg. srezki poglavar dr. Trstenjak in srezki komisar dr. Mahnič. Sledili so pozdravní in drugi govori, pevske točke i. dr. Le žal, da je bilo lepega dne tako hitro konec.

— Pridelitev učiteljev osnovnih šol za pouk petja na srednjih šolah. Ministrstvo prosvete je z odlokom S. N. Br. 2479 od 9. februarja 1925 odločilo, da se učitelji, ki poučujejo petje v I. in II. razredu srednjih šol lahko osvobodijo za toliko ur pouka na osnovni šoli, kolikor imajo pevskih ur, če ne marajo poučevati na srednji šoli za tolik honorar, kakor je predpisan.

— Poziv učiteljicam s 35 službenimi leti. Veliki župan, odnosno prosvetni oddelek, je pozval vse srezke šolske svete, da predložijo izkaze onih učiteljic, ki bodo izpolnile 1. septembra t. l. 35. leto svoje

službene dobe. Zajedno pa naj te učiteljice pozovejo, da vložijo do navedenega dne svoje prošnje za stalno upokojeitev.

— Iz hribov. (Dopis, oziroma odgovor.) Na dopis »Izvenšolsko delo« v »Učit. Tov.« z dne 5. marca 1925, št. 9. si dovoljujemo mi hribovske učitelji vprašati oziroma zaprositi dotičnega dopisnika, da nam priobči načrt izvenšolskega dela v gorskih krajih. Najbrže razpisniku niso dovolj znane hribovske razmere! Večkrat smo se že vprašali, kje in kdaj naj začnemo z našim delom, ko pa stoji šola največkrat na samem in so ostale hiše tudi kar po cele ure oddaljene — do katerih prideš le po blatnih stezah. Ko se prikažeš pred hišo pa ti še pred obrazom zaprejo duri. Tako je naše življenje in nič drugačno pri najboljši volji in veselju delavnosti.

— Bela Krajina. Šolska mladina priredi na Talčjem vrhu igrokaz: »Snežulčica«, »Povabilo«, »Mož z medvedom«, »Razgovor ob potoku«, »Marko in kralj Matjaž«, »Ciciban poslušaj očetovo uro«, »Palčki«, rajanje in zahvala palčka, v nedeljo 15. marca v šoli ob 3. uri popoldne.

— Tiskarski škrat je napravil v Krajčevi tiskarni ob tiskanju knjižice »Iz torbice belokranjskih palčkov« nekaj tiskovnih pomot, kar naj blagovolijo cenjeni čitatelji oprostiti. Po sporočilu predsednika belokranjske podružnice SPD, Ivana Zagažna, so omenjene knjižice že vse razprodane in se bo priredila druga, izpopolnjena izdaja, ob kateri se bodo tudi odstranili tiskovni pogreški. — Albin Čebular.

— Zakaj državni svet ne reši pritožb? V državnem svetu se nahaja še danes isto število osebja kot leta 1922. Po sprejetju uradniškega zakona so se posli državnega sveta podesetorili in zato je povsem nemogoče, da bi se vsi akti točno in hitro reševali. Ako bi status osebja v državnem svetu še nadalje ostal neizpremenjen, tedaj bi uradniki na rešitev svojih pritožb morali čakati še najmanj 2 do 3 leta. Državni svet deluje stalno, a dela napredujejo le počasi in to zgolj radi nezadostnega števila osebja. O tej pereči zadevi je bila že obveščena vlada, ki bo gotovo ukrenila vse potrebno, da delo državnega sveta ne bo zastajalo.

— Šolska vodstva in učiteljske knjižnice opozarjamo na mesečno revijo za novo zborovsko glasbo »Zbori«, katero je začelo izdajati pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. List bo prinašal nove ženske, moške in mešane zборе, lično litografirane na lepem papirju. Naročnina, katero je treba poslati naprej, znaša za Jugoslavijo 20 Din, za Italijo 10 Lir, za Ameriko 1 dolar. Naročita sprejema po dopisnici pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, »Narodni dom«, I. desno. Naroča se tudi potom Učiteljske knjižarne. Revijo toplo priporočamo v naročbo.

Knjižarna Učiteljske tiskarne Ljubljana — Frančiškanska ulica 6.

NOVO!

Ima v zalogi:

NOVO!

OROŽEN — CAPUDER:

Stenski zemljevid Slovenije.

Merilo 1 : 130.000. Nenalepljen v šestih listih Din 120.—, nalepljen na papir s platnenimi prigrabi Din 240.— na platnu in palicah Din 360.—

a) ROČNI ZEMLJEVIDI:

- Gavazzi: *Kraljevina SHS*. Merilo 1:3.000.000. Din 3-50.
- Senoa: *Kraljevina SHS*. Merilo 1:2.500.000. Din 5.—
- Novak: *Kraljevina SHS*. Merilo 1:2.500.000. Din 8.—
- Novak: *Slovenske dežele in Istra*. Merilo 1:750.000. Din 8.—
- Dimnik: *Ročni zemljevid slovenskega ozemlja*. Merilo 1:600.000. Din 10.—
- Dimnik: *Prekmurje in Medumurje*. Merilo 1:150.000. Din 10.—
- Dimnik: *Pohorje, Kozjak*. Merilo 1:150.000. Din 10.—
- Dimnik: *Slovenske gorice, Dravskoputjsko polje*. Merilo 1:150.000. Din 10.—

b) STENSKI ZEMLJEVIDI.

- Orožen: *Stenski zemljevid Primorske*. Din 200.—
- Zemljevid slov. ozemlja* (v 4 listih) skupno z imenikom krajev Din 65.—, na platnu in palicah Din 165.—
- Franović-Gavazzi: *Zemljevid Jugoslavije*. Merilo 1:600.000. Na platnu in palicah Din 320.—
- Cvijić: *Zemljevid Jugoslavije*. Merilo 1:500.000. Na platnu in palicah. Din 320.—
- Marinković: *Karta kulture kraljevine SHS*. Vel. 136×120 cm. Din 80.—, na platnu in palicah Din 250.—
- Franović-Gavazzi: *Karta balkanskega poluotoka*. Merilo 1:800.000. Na platnu in palicah Din 450.—
- Tatalović-Tomić: *Pregledna zidna karta Evrope*. Merilo 1:6.000.000. Vel. 100×85 cm. Din 16-50. Na platnu in palicah Din 80.—
- Modestin: *Fizička karta Evrope sa novim drž. granicama*. Merilo 1:3.000.000. Na platnu in palicah Din 400.—
- Zemljevidi Azije, Afrike, Amerike, Avstralije*. Vel. 130×150 cm. Na platnu in palicah Din 350.—
- Palestina in zemljevid obeh polot po Din 80.—*

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Do 1. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38, 74, 42, 57, 62, 27, 54, 75 in 33. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, terne in kvaterne ter deloma tudi za činkvine. Vendar pa še niso izčrpani vsi dobitki za činkvine in zato so bile danes za iste izžrebane še sledeče številke: 77 (sedemdesetdeset), 46 (štiridesetšest), 49 (štiridesetdevet), 36 (tridesetšest) in 79 (sedemdesetdevet). Kdor je sedaj zadel činkvino (pet številka v eni vrsti), naj pošlje svojo tombolsko tablico pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 14. t. m. V slučaju, da bo zadetih več činkvinov, kakor pa je še preostalo dobitkov, se bo vršilo še podrobno žrebanje.

— Prispevki za Jugoslovensko Matico. Na pustni zabavi v Dobrni je vesela družba zbrala za Jugoslovensko Matico Din 145. — V Radovici pri Metliki se je priredila igra, koje čisti dobiček v iznosu Din 50.— se je poslal Jugoslovenski Matici. Iskrena hvala.

— Ročni zemljevid Prekmurja in Medimurja, katerega je izdal »Učiteljski dom« v Mariboru, prav pridno in v velikem številu naročajo osnovne šole v Prekmurju. Tekom dobrega meseca ga je naročilo nad 60% šol. Kmalu ne bode niti ene šole v Prekmurju, da bi ne imela tega ličnega učnega pripomočka. — Kaj pa šole v zaledju? Vsaj za pripravo na pouk bi ga morale imeti!

— Obrambni sklad. Za obrambni sklad je daroval tov. Josip Bezlaj, meščanskošolski ravnatelj v pokoju 100 Din. Iskrena hvala.

»Radio-Balsamica« i Odluka Engleskih Vlasti o tome leku protiv reumatizma. Na osnovu mišljenja nadležnih vlasti o ovome leku izdat je patent u ime engleskog Kralja Džordža V. a sa pozdravom pronalazacu Dr. Ivanu Rahlejevu. U tome patentu je ovaj lek pohvaljen kao osobito koristan za lečenje reumatizma, te je zato dozvoljena prodaja ovog leka u celoj Engleskoj. Tim povodom da su sve zakonske povlastice u korist pronalazaca Dr. Rahlejeva i u samoj povelji izrično je naznačeno da će svi pokušaji falsifikata ili podražavanja ovog leka biti strogo kažnjeni. Naročito je važno to što ovaj lek uvek izrađuje sam njegov pronalazac, Dr. Ivan Rahlejev i to u svojoj laboratoriji sasvim moderno uređenoj, te se s toga ovaj lek uvek može dobiti u dobro očuvanom stanju u samoj laboratoriji, koja se nalazi u Beogradu u Kosovskoj ul. 43. Isto tako laboratorija prima i vrši brzo i tačno sve narudžbine ovoga leka i sama ih prema datoj adresi otporavlja. Uspeh do sada postignut u lečenju ovim lekom jeste vrlo velik jer su se mnogi reumatični bolesnici u našoj zemlji izlečili ovim lekom posle upotrebe od dve do tri boce. Sem toga ovaj lek ne samo je patentovan u našoj zemlji, već je patentovan i u dvadeset i devet stranih država u kojima se također prodaja.

Imenovanja in napredovanja.

—i Z ozirom na razna vprašanja javljamo, da imenovanj do 15. službene leta na zadnja razpisana mesta ne moremo objaviti, ker jih nismo prejeli od prosvetne uprave in istotako ne premešitev do tega leta, ker se je odpravil običaj, da bi se objavljala oddana mesta, kakor je razvidno iz zadnjih dogodkov.

—i Za referenta v ministrstvu prosvete v Beogradu je imenovan profesor I. Lapajne z realke v Ljubljani.

—i Imenovanja. Za stalnega učitelja srbohrvatskega jezika na I. deški meščanski šoli v Ljubljani je imenovan tov. Tomo Jedrlinič po čl. 52. čin. zak.; po členu 130. in 2. čin. zakona za upravitelja v Kranjski gori Anton Knap, učitelj na Coju (Jul. Ben.); po istem členu za upravitelja v Voklem pri Kranju Josip Lipovec, učitelj v Vrabčah (Jul. Ben.).

—i Učiteljska imenovanja na ljubljanski gluhošolski. Na državni šoli za gluhošole v Ljubljani sta imenovana s kraljevim ukazom za stalna strokovna učitelja II. kategorije 2 skupine Vilko Mazi in Mirko Dermelj. Na predlog velikega župana ljubljanske oblasti pa: za stalna strokovna učitelja II. kategorije 3. skupine Karel Puhar in Ivan Kunc, II. kategorije 4. skupine pa Albin Boštjančič.

—i Iz šolske službe. Profesor I. Žitnik je z II. realne gimnazije v Ljubljani premeščen na gimnazijo v Beograd.

—i Upokožitev. Po čl. 141. in 239. čin. zak. je upokojena učiteljica Hedvika Schwickert - Lehman od Sv. Ane pri Trziču.

Učiteljski pravnik.

—§ Oni, ki se upokoje, naj takoj po uradni obvestitvi vložijo posebno prošnjo za odmero penzije in posebno za akontacijo na penzijske prejemke po vzorcih in navedbah, kakor je bilo to priobčeno v »Učit. Tovarisu« in v Ročnem katalogu 1924./25. Prošnja za odmero penzije se ne more rešiti takoj, ker ima po »Pravilniku« predpisano pot; pač pa se sprti rešujejo prošnje za akontacijo.

Ponavljam še enkrat, da ministrstva prosvete ne zadeva najmanjša krivda za kako netočno reševanje vlog, ki se tičejo gmotnega položaja, ker imajo te prednost pred vsemi drugimi. Često pa je treba, da se take vloge vračajo v izpopolnitev, kar seveda povzroča zakasnitev. Zato prosim, da se poslužuje vsakdo navodil v omenjenem Ročnem katalogu.

Prošnje za povišice nekateri še vedno vlagajo z navedbo vsega mogočega, samo potrebnega ne. Opozarjam, da se vse prošnje, ki niso predložene v smislu predpisa ministrstva, katere je izdala Učiteljska tiskarna in h kateri je Učiteljska tiskarna izdala vse potrebne tiskovine, vračajo, kar zopet povzroča zakasnitev, nepotrebno delo in — nepotrebno jezo.

Tudi jezo, kakor je često videti iz privatnih urgenc, polnih razburjenja in trpkosti. Kadar vidim, da se je kak spis mogel izgubiti ali je kje zaležal, pa itak gledam, da ga po možnosti najdem, ako sem o stvari obveščen. Flerè.

—§ Všetje vojnih let. »Učit. Tovarish« z dne 19. februarja t. l., številka 7, ponatiskuje iz »Poštne glasnik« vest, da je Državni svet ugodil pritožbi nekega poštnega uradnika in mu vstrel vojna leta na podlagi avstrijskih predpisov. S tem se je Državni svet postavil na jasno stališče in bo brezdvomno reševal vse enake pritožbe tudi s tega stališča. V nedeljskem »Jutru« čitamo, da ima državni svet okoli 30.000 pritožb in da radi nezadostnega osebja teče to delo zelo počasi, tako da bodo komaj v treh letih vse pritožbe rešene. Vain, prizadetim učiteljem se zdi, da sedaj, ko je Državni svet pokazal z omenjeno razsodbo svoje stališče napram pritožbam radi nevštehtih vojnih let in ko je njih ugodna rešitev odvisna samo od časa, se lahko zavzame naše Udruženje pri ministrstvu, da vsem pritožbam te vrste ugodi. Tako bi se kmalu poveljna zadeva spravila enkrat z dnevnega reda in bi se nas prizadete učitelje ne zapostavljalo pri kompetiranju na razpisana mesta (upoštevajoč le faktično službeno starost). Obenem bi se tudi Državni svet precej razbremenilo.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

—i Za pouk v materinščini v jugosl. šolah v Italiji. Spričo dejstva, da šolska vodstva dosledno prezirajo zakonsko določbo, da se mora po šolah na željo staršev v posebnih urah poučevati materinščina, se je obrnil posl. dr. Besednjak na višje šolske oblasti v Trstu za odpomoč. Poslanec je oblastvom pojasnil žalostne razmere na hrvatskih in slovenskih šolah, ki so ponekod dovedle do šolskega štrajka (v St. Petru v Šumi) in opozoril, da bo ljudstvo spoštovalo šolo in zakon le tedaj, ako mu bodo učiteljstvo in oblasti v tem dajali dober zgled. Višji šolski činitelji so nato pozvali poslanca, naj jim predloži točno poročilo o vseh posameznih slučajih, kjer se materinščina ne poučuje. Dr. Besednjak bo poročilo, ko zbere potrebne podatke, predložil.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, številka 6.

Ocene.

—k Pripovedka o vetru. Deci pripoveduje Eliška Krasnohorska. Z osmimi slikami. Z dovoljenjem pisateljicinih poslovenil H. Podkrajšek. Drugo izdanje. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi s platnenim hrbtom 20 Din.

Češka pisateljica Eliška Krasnohorska je spisala knjižico »Pohadka o Vetru«, ki je izšla v slovenskem prevodu leta 1887. Pri delu je posredoval Jan

Lego, da je pisateljica odstopila celo originalne lesoreze k slikam. Mladina je čitala knjigo z največjim veseljem, tako da je kmalu pošla vsa zaloga. Prvo izdanje je založila »Narodna šola« po iniciativi Feliksa Stegnarja. Ker je knjiga zelo primerno čtivo za mladino, je sedaj Učiteljska tiskarna izdala drugo izdajo, kateri je pridejala sedaj tudi nove, našim domačim razmeram odgovarjajoče slike. Knjigo prav toplo priporočamo staršem, da jo nabavijo za svojo mladino in tudi vsem knjižnicam, posebno ker ni draga.

—k Ljudmila Pivkova: »Kriminal«. I. slika. Založil »Klub dobrovoljcev« v Mariboru. Cena — Din.

Ni treba, da bi opisovali posebe knjigo Ljudmile Pivkove, saj tvori epilog k vsem dr. Pivkovim delom. Knjiga je opis muk in trpljenja, ki ga je prestala žena v času, ko se je boril mož na fronti in nam je ustvarjal svobodno našo državo, Jugoslavijo. Deli se v tri dele; v opis dogodkov v preiskovalnem zaporu; v opis dogodkov v deželnem sodišču v Pragi in v deželnem sodišču na Dunaju. Kdor hoče pojmiti dr. Pivkove žrtve, ki jih je doprinesel na altar domovini, ta mora čitati tudi to knjigo, kajti le ta mu da popolno sliko vsega njegovega dela. Prav toplo priporočamo knjigo za vse naše knjižnice, ker je v njej lep donesek k vzgoji domovinske ljubezni.

—k »Pevca«. Izšla je 1. in 2. številka »Pevca« za l. 1925. z naslednjo vsebino: Premrl, dr. Josip Čerin. — Prijatelj slovenske pesmi! — Aljaž, Pevski spomini. Naši zbori. — Vestnik P. Z. — iz glasbenih listov. — Doma in drugod. — Sporčilo uprave. — Glasbena priloga: I. Schwab: Zvonovi, Schwab: Kukovca, Premrl: Moj blagoslov. — »Pevca« si je pridobil v teku svojega štiri-letnega obstoja odličnih zaslug za popularizacijo slov. pesmi in ga priporočamo vsem prijateljem lepega petja. Pri naša stalno glasbeno prilogo. Izhaja vsak drugi mesec in se naroča pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Stane z glasbeno prilogo vred za Jugoslavijo 30 Din, za Italijo 15 Lit, za Avstrijo Ka 40.000, za Ameriko 1 dolar.

Naša gospodarska organizacija.

VABILO na

V. redni občni zbor »Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogoški Slatini«, registrovana zadruga z omejeno zavezo ki bo

v sredo, dne 25. marca 1925 ob 9. uri v poslopiju deške okoliške šole v Celju.

Dnevni red:

I. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.

II. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1924.

III. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku 1924. I. in poslovanju načelstva.

IV. Predlog načelstva o razdelitvi čistega dobička.

V. Volitev načelstva in nadzorstva.

VI. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih zadržnikov.

Dol pri Hrastniku, dne 1. marca 1925. Načelstvo.

— Učiteljski zdraviliški dom v Rogoški Slatini. Skupna seja načelstva in nadzorstva se vrši v sredo (praznik), dne 25. marca 1925 ob 8. uri v deški okoliški šoli v Celju, h kateri vabim gg. članne najljubneje. — Anton Gnus, t. č. načelnik.

—g Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta sta darovala: Franjo Jakopec, učitelj pri Sv. Rupertu v Slov. goricah, državno obveznico za 100 Din in Julij Mayer, nadučitelj v Dobu pri Domžalah, 5 Din kot mesečni prispevek za marec. Letošnja darila znašajo 2969.50 Din. Darovateljem se izreka prisrčna hvala.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v sredo 18. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli v

Mirni peči po tem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Načrt in razdelitev prosvetnega dela. 3. Šolstvo v Rusiji, spomini na ujetništvo; poročila tov. Lojze Ivanetič. 4. Naše stanovske zadeve. 5. Slučajnosti. Železniška zveza je od obeh strani zelo ugodna za prihod in odhod. Za obed naj se vsak javi pri tov. šolskemu upravitelju v Mirni peči. Razun vseh starih pričakuje tudi nekaj mlačnežev — odbor.

= ODBOROVA SEJA OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LJUBLJANSKO OKOLICO bo na dan sv. Jožefa, 19. marca t. l. ob 9. uri v »Učiteljski tiskarni«. Posebno važno — zato naj se iste udeležijo tudi drugi člani. — V Zg. Šiški, 9. marca 1925. — Avg. Korbar, predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SV. LENART V SLOV. GORICAH zboruje v sredo, dne 18. marca 1925 ob 10. uri pri Sv. Lenartu v Slov. goricah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Pouk v naravi (Jakob Stuhec). 3. Zaščita zanemarijene dece (Franjo Jakopec). 4. Predlogi in slučajnosti. Udeležba obvezna, odsotnost se mora opravičiti. Šolski upravitelji oziroma poverjeniki prinesejo članarino za prvo tromesečje. — Odbor.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SV. LENART je imelo dne 14. januarja 1925 v osnovni šoli pri Sv. Lenartu svoj redni občni zbor.

Tov. predsednik pozdravi navzoče članstvo, kakor tudi dva gosta gđč. Voduško in g. Kocuyana, nakar preide k dnevnemu redu.

Poročilo tov. predsednika o delovanju društva v minulemu letu, kakor tudi o seji širjega sosveča v Ljubljani dne 5. januarja 1925 je članstvo z zanimanjem poslušalo. Učiteljska organizacija naj se ne vmešava in ne vdinja raznim političnim strankam, marveč naj ostane vedno le stanovska, kajti le tako bomo lahko imeli na stanovskem, kakor tudi na šolskem polju najlepše uspehe. Razne resolucije posameznih organizacij naj se ne objavljajo v različnih političnih časopisih, vse naj gre pred forum ožjega oziroma širjega sosveča. Glede dravogradskih resolucij in dopisa Slomškove zveze se je vnela živahna debata. Predsednik povdarja tudi, da so v našo organizacijo vsakomur odprta vrata, ki priznava narodno edinstvo.

Poročilo tov. tajnice, kakor tudi tov. blagajnika se vzame z odobravanjem na znanje.

Odbor je bil izvoljen z vzklikom, in sicer predsednik Velnar Jože; podpredsednik Kranjc Franjo; tajnica Vera Bračič; blagajnik Stuhec Jakob.

Članarina za leto 1925 se določi: aktivni učitelji 140 Din, upokojenici 80 Din, z učitelji poročene učiteljice 70 Din. Članarino pobirajo mesečno šolski upravitelji.

Predavanje. Valko Razinger: »Nove smernice risanja na osn. šoli«. Predavatelj je uvodoma omenil razne mape in ureditev risb in nam nato podal risanje metodično iz samega začetka pa do najvišje stopnje. Povdarja posebno, kako dober pripomoček učenca navaditi na čistoto, je način škropljenja. Podal nam je res nove smernice, vendar pa niso bili poslušalci zadovoljni. Razvila se je živahna debata, koje cilj je bil, prostoročno risanje naj se naslanja na kmetijsko - prirodnoznanjski pouk, kajti takole risanje bodo naši učenci najbolj rabili.

Resolucije. Tov. Jakopec predlaga sledeči resoluciji:

1. Nova narodna skupščina naj pristopi takoj k izdelavi enotnega šolskega zakona za celo državo.

2. Izplačalo naj se difference od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924.

Prihodnje zborovanje se določi na dne 11. marca 1925.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. obleke po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri trvdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2.
Pisarna: Gregorčičeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!